

A tűzoltókészülékek használata 1.

2. A kézi tűzoltókészülékek száraz vagy nedves oltóanyagot tartalmazhatnak. Száraz oltóanyagoknak nevezzük azokat a nem éghető és tüzet nem tápláló, szilárd, cseppfolyós és gázhalmazállapotú anyagokat, amelyek jó oltó hatásuk kifejtése mellett a villamosáramot még bomlásuk után sem vezetik. Ilyen pl. a képen látható porral oltó, szénsavoltó halonnal oltó készülékek.
3. Nedves oltóanyagoknak nevezzük általában a vizet tartalmazó anyagokat. Ezek az áramot vezetik, ezért feszültség alatt álló berendezések oltására nem alkalmasak.
4. A porral oltó készülékek zöld színű háromszög jelzéssel vannak ellátva, oltóanyaguk hidrofobizált nátriumhidrogénkarbonát. A porból a tűzben szén-sav fejlődik.
5. A hajtóanyag-tartály a készülék belsejében van. Működtető szerkezete beütés rendszerű, egy szerelési egységet képez a hajtóanyag-tartállyal. Az oltóanyag-tartály alsó harmadából indul ki a felszálló cső, melyhez a porvezető tömlő csatlakozik, porpisztollyal a végén. A portartály oldalán lévő bilincs rögzíti a tömlőt.
6. A készülék működtető szerkezete a fejrészbe van beépítve, amely a beütő gombból, a szurótüből, és az alatta lévő tömitőgyűrűből áll. A beütőgomb biztosító villával van feltámasztva.
7. A készüléket úgy hozzuk működésbe, hogy először a beütőgomb alatt lévő biztosítévillát kirántjuk.
8. Erőteljesen a beütőgombra kell ütni. A zárt helyzetben lévő oltópisztolyt a tűz irányába kell tartani. Az ütés következtében a szurótü átszakítja a palackot záró lemezt, és ezzel utat enged a széndioxidnak. A széndioxid így a tartályba kerül. 3-4 másodperc elteltével a szórópisztoly nyitásával a készülék működik. A porsugarat a tűzre kell irányítani. Az oltó port széndioxid hajtja ki a készülékből. A készülék szakaszosan is működtethető.
9. A fogantyuba épített nyílószelepes készülék működési elve megegyezik a modernebb ütőgombos készülékével.
10. 50 kg-os porraloltó készüléket ott célszerű alkalmazni, ahol nagyobb kiterjedésű tűz keletkezése várható, festőműhely, benzinkut stb. Amint látjuk az oltóportartály tömött gumiabroncsú csővázas targoncán van elhelyezve, a hajtóanyagot tartalmazó acélpalackkal, tömlővel és a szórópisztollyal együtt. A tömlő 5 méter hosszú, a tartály alsó harmadából kivezetett rövid cső végére csatlakoztatható. A targoncára még egy számláda van felszerelve.
11. Oltáskor a tömlőt csavarodásmentesen kell kifektetni.
12. A nitrogénpalack szelepének nyitásával a készüléket nyomás alá helyezzük.
13. 10 mp eltelte után az oltópisztoly megnyitásával az oltást el lehet kezdeni.
14. Tanácsos a tűz eloltása után egy kis ideig várni, hogy a lángok nem lobbannak-e fel újból. Célszerű ez alatt a várakozási idő alatt a pisztolyt fél percenként megnyitni egy pillanatra, nehogy az oltópor a tömlőbe betömörödjön.
15. A készülék kezeléséhez két személy szükséges. Az oltás befejezése után ha a tartályban por maradt vissza, a készüléket vízszintes helyzetbe

zzuk, és nyitott oltópisztoly mellett nyomásmentesítjük.

16. A 100 és 250 kg-os porralöltő készülékek felépítése azonos. A fő részei az oltópor tartályból, gördítőszerkezetből, hajtóanyagpalackokból, porvezető tömlőkből szórópisztolyokból és szerelvényekből áll. A vastagfalú oltóportartály acéllemezéből készül. A gördítőszerkezet acélcsőből. A tartály e szerkezetben foglal helyet. Rövid távolságokra könnyen mozgatható, gördíthető. A készüléket gépjárműre szerelve is alkalmazzák.
17. A tartályból kivezető csőrendszerhez tömlőkapocspárral két darab, 20 méter hosszú nyomótömlő csatlakoztatható. A tömlők végén vannak felerősítve a porpisztolyok.
18. Az oltóanyagtartályból kivezetett felszállócsőhöz csatlakozik az acélból készült porvezeték. A porvezeték két ágában gömbcsappal ellátott zárószervezet van, a tömlőkapocok előtt. A porvezető tömlő alatt két öblítőcsapot is látunk, ezek a készülék használata utáni nyomáskiegyenlítésre szolgálnak.
19. Az öblítőcsapok között nyomásmérőt találunk. Ennek segítségével ellenőrizhetjük a készülékben uralkodó nyomást. A hajtóanyagpalack csővezetékei közül, amint látjuk, az egyik felül a másik alul csatlakozik az oltóanyag tartályhoz.
20. A készüléket a tűz fészektől kb. 10 méter távolságra kell gördíteni. A tömlőt le kell tekerni, és csavarodás nélkül lefektetni.
21. A kisebb szén-savpalack szelepkerekének balra történő lassu megnyitásával meglazítjuk a tartályban lévő oltóport.
22. Ez után a nagyobb szén-savpalack szelepeinek ugyancsak balra forgatásával nyitjuk a szelepkereket.
23. Majd megnyitjuk a tömlőoldalon lévő zárókart, tömlőcsapot. Ha mindkét tömlőt használjuk, akkor természetesen mindkét oldalon nyitnunk kell.
24. A zárókar megnyitása után a tömlő végén lévő pisztolyt működésbe hozzuk. A készüléket kőolajipari vállalatok, erőművek, tűzveszélyes folyadéktárolók védelmére alkalmazzák. A tűz oltásának befejezése után a palackok szelepkerekét, valamint a tömlőcsapokat el kell zárni. Ez után az oltópisztoly szakaszos működtetésével a tömlőt nyomásmentesítjük. A portartályban lévő nyomást a kifúvatócsapok megnyitásával szüntetjük meg.
25. Gázzal oltó készülékek együttesen sárga színű jelölőszínnel vannak ellátva. Hajtóanyaguk nitrogéngáz. Ezeknek a tűzoltókészülékeknek a szelepei fémből készült tömítéssel vannak ellátva, ezért nyitásuk nehezebb, mint a többi készüléké. A készüléket úgy hozzuk működésbe, hogy először a lövőkérőt a kupakot eltávolítjuk.

26. A készülékkel, amennyire csak lehet a tüzet megközelítjük. A készüléket a fogantyujánál fogjuk meg, úgy hogy a szelepét felfelé tartjuk, majd a szelepkerek balrafordításával működésbe hozzuk. A cseppfolyós töltet a sűrített gáz nyomására a készülék belsejében lévő felszállítócsövön, szelepen keresztül áramlik a tüzre. A töltet elpárolog, a levegőt elzárja a tüztől. A töltet és annak gőzei az elektromos áramot nem vezetik. Használatánál óvatosan járjunk el, mert a gáz mérgező.
27. A halonnal oltók oltóanyaga egy vagy több halogénatomot tartalmazó nyomás alatt lévő cseppfolyós, nem mérgező tulajdonságú szénhidrogén. A készülék két fő részből áll. Az oltóanyagtartályból és a pisztolyszelepből.
28. Az oltóanyagtartály nyakához menettel csatlakozik a pisztolyszelep. A pisztolyszelepbe van beépítve a szükséges teljesítményű lövőke. A szelep billentyűjén, ravaszán át dugott biztosítószegyet üzembehelyezés előtt ki kell rántani. A ravaszt az ütközésig hátrahúzva a készülék működik. Amint látjuk a szelep kiképzése lehetővé teszi a gyors üzembehelyezést, működtetést.
29. A készüléket működtetés alatt 30° -nál jobban megdönteni nem szabad, mert az a hatásfokát lerontja. Nyomásmérőjén a hajtóanyag nyomását ellenőrizhetjük. Az előírt nyomás esetén a mérő a zöld sávban áll. Nagy hideg esetén 0° alatt a piros sávban is állhat.
30. A széndioxiddal működő készülék oltóanyagtartályból, ködszóró csőből, tartófogantyúból áll. A széndioxid nem tartozik a kiváló oltóanyagok közé. Használata azért elterjedt, mert maradék nélkül elpárolog, semmiféle oltási kárt nem okoz. Nehezebb a levegőnél. Az elektromosságot nem vezet. Használata után gondoskodni kell a hatékony szellőztetésről. A molyokban fekvő helyiségeket pl. pince, alagsor, gázmentesíteni kell. A készülék címkéjén fel is van tüntetve. A készüléket talajszint alatt, vagy nehezen szellőztethető helyiségekben elővigyázattal kell használni.
31. A készülék működtetésének első lépése, amikor a készleteti helyéről levettük, hogy a ködszóró csövet a tűz felé fordítjuk...
32. ...majd a készüléket fogantyujánál tartva a készülék szelepkerekeit lassu balrafordítással megnyitjuk. Oltás közben sem a ködszóró csövet, sem a tartályt megfogni nem szabad, mert azok nagyon lehűlnek és fagyási sérüléseket okozhatnak.
33. A speciális tűzoltókészülékek használata mellett a hagyományos oltóeszközök nem nélkülözhetők. Ilyen a víz, mint oltóanyag. A víz oltóhatása annál jobb minél nagyobb tömege alakul át gőzzé, megváltoztatva a tűz környezetében a levegő összetételét. Takaróhatása lecsökkenti a tüzhöz áramló levegő mennyiségét. A víz oltóhatása a tűz takarásával, hűtésével és ütőhatásával érvényesül.

34. A víz jó tulajdonságai mellett rossz tulajdonságokkal is rendelkezik. Ezért felhasználása nem mindenütt lehetséges. A víz tűz okozójává is válhat, ha oltatlan mésszel érintkezik, ha elektromos berendezésbe jutva rövidzárlatot okoz, ha kalciumkarbiddal kerül össze.
35. Vizzel csak olyan folyadékok olthatók, melyeknek fajsúlya a víznél nagyobb. A könnyebb fajsúlyú folyadékok a víz felozinén uszva tovább égnék, mint pl. a benzin, benzol, petróleum.
36. A homok is a hagyományos oltóanyagok közé tartozik. Főként kisebb tüzek oltására használható. Lapáttal szórjuk az égésfelületre, ezáltal azt a levegőtől elzárjuk és a tűz elalszik.